

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/75/2018
Identifikačné číslo spisu: 4110010020
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4110010020.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dany Wänkeovej na verejnom zasadnutí konanom 30. septembra 2019 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému O. R. a spol. pre obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchatelstvom podľa §§ 20, 221 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 21 T 5/2010, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. novembra 2017, sp. zn. 4 To 41/2017, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovuje, že uznesením Krajského súdu v Nitre z 23. novembra 2017, sp. zn. 4 To 41/2017, pri zistení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. vo vzťahu k obvinenému Ing. L. A. a podľa § 371 ods. 3 Tr. por. vo vzťahu k obvinenej Ing. U. D.,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach §§ 285 písm. c), 319 Tr. por., §§ 20, 14 ods. 1, 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. v prospech obvinených Ing. L. A., a Ing. U. D..

II. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre z 23. novembra 2017, sp. zn. 4To 41/2017, s a z r u š u j e .

III. Podľa § 386 ods. 2 Tr. por. s a z r u š u j e aj rozsudok Okresného súdu Nitra z 2. februára 2017, sp. zn. 21 T 5/2010, ako aj ďalšie rozhodnutia, na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

IV. Podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Nitra s a p r i k a z u j e , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra rozsudkom z 2. februára 2017, sp. zn. 21T 5/2010, uznal obvinených 1) Ing. L. A. za vinného zo zločinu marenia spravodlivosti spolupáchatelstvom podľa §§ 20, 344 ods. 1 písm. a), b), 2 písm. a) Tr. zák. a 2) O. R. za vinného zo zločinu marenia spravodlivosti spolupáchatelstvom podľa

§§ 20, 344 ods. 1 písm. b), c), 2 písm. a), c) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. b) Tr. zák., na skutkovom základe že

v presne nezistenom čase v priebehu roka 2007 v D., po predchádzajúcej vzájomnej dohode, v úmysle neoprávnene získať finančné prostriedky od spoločnosti V. H., s. r. o., so sídlom D., Y. X, (ďalej len V. H.), O. R. konajúc v mene spoločnosti V. H., hoci nebol oprávnený samostatne konať v mene spoločnosti a od 28.09.2007 ani nebol konateľom a Ing. L. A. ako konateľ spoločnosti T., s.r.o., so sídlom D., Y. X (ďalej len T.) vyhotovili a podpísali fiktívnu antidatovanú zmluvu o sprostredkovaní s dátumom 16.04.2004 medzi sprostredkovateľom T. a záujemcom V. H., predmetom ktorej bolo sprostredkovanie predaja nehnuteľností patriacich spoločnosti V. H., zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. D. za minimálnu kúpnu cenu 70.000.000,- Sk, podľa § 567b Tr. por. po prepočte podľa konverzného kurzu a zaokrúhlení podľa pravidiel zaokrúhľovania a ďalších pravidiel prechodu na euro ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom predstavuje 2.323.574,32 eura,

pričom Ing. L. A. ďalej vyhotovil fiktívnu ponuku na uzatvorenie kúpnej zmluvy adresovanú spoločnosti V. H. s dátumom 27.04.2004, ktorú bez vedomia osoby oprávnenej na prevzatie takej zásielky prevzal obžalovaný O. R. a túto ponuku stanoviskom zo dňa 30.04.2004, opätovne bez vedomia osoby oprávnenej na takéto úkon, odmietol,

po čom Ing. L. A. vyhotovil fiktívnu výzvu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 70.000.000,- Sk, podľa § 567b Tr. por. po prepočte podľa konverzného kurzu a zaokrúhlení podľa pravidiel zaokrúhľovania a ďalších pravidiel prechodu na euro ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom predstavuje 2.323.574,32 eura s dátumom 03.05.2004, adresovanú spoločnosti V. H., ktorú opätovne bez vedomia osoby oprávnenej na prevzatie takej zásielky prevzal O. R. a

následne Ing. L. A. dňa 12.03.2008 prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu podal Okresnému súdu Nitra návrh, ktorým si spoločnosť T. uplatnila nárok na zaplatenie časti zmluvnej pokuty vo výške 10.080.000,- Sk, podľa § 567b Tr. por. po prepočte podľa konverzného kurzu a zaokrúhlení podľa pravidiel zaokrúhľovania a ďalších pravidiel prechodu na euro ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom predstavuje 334.594,70 eura s príslušenstvom, pričom na základe takto vyhotovených a predložených nepravdivých dokladov, ktoré boli dokladmi fiktívnymi Okresný súd Nitra dňa 23.04.2008 vydal platobný rozkaz sp. zn. 27Rob/234/2008, ktorým uložil spoločnosti V. H. zaplatiť spoločnosti T. sumu 10.080.000,- Sk (334.594,70 eura) s príslušenstvom, na základe čoho bolo voči tejto spoločnosti dňa 21.05.2008 pod číslom EX 2088/08 začaté exekučné konanie na vymoženie uvedenej pohľadávky, čím Ing. L. A. a O. R. spoločným konaním umožnili vymáhanie predstieraného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty z fiktívnej antidatovanej zmluvy o sprostredkovaní, pričom obžalovaný O. R. tak konal z pomsty voči bývalému zaťovi Mgr. A. S., konateľovi V. H. s. r. o., čím mohli spôsobiť spoločnosti V. H., s.r.o., so sídlom D., Y. X škodu vo výške najmenej 10.080.000,- Sk, podľa § 567b Tr. por. po prepočte podľa konverzného kurzu a zaokrúhlení podľa pravidiel zaokrúhľovania a ďalších pravidiel prechodu na euro ustanovených všeobecne záväzným právnym predpisom predstavuje 334.594,70 eura.

Obvinenému O. R. podľa §§ 344 ods. 2, 36 písm. h), j), n), 38 ods. 2, 3, 39 ods. 1, 3 písm. e), 49 ods. 1 písm. a), 50 ods. 1 Tr. zák. prvostupňový súd uložil podmienený trest odňatia slobody na osemnásť mesiacov so skúšobnou dobou na dvadsaťštyri mesiacov. Obvinenému Ing. L. A. podľa §§ 344 ods. 2, 38 ods. 2, 51 od. 1, 2, 4 písm. g) Tr. zák. uložil podmienený trest odňatia slobody tri roky so skúšobnou dobou tri roky a zároveň uložil probačný dohľad nad správaním obvineného v skúšobnej dobe s povinnosťou podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Obvinenú Ing. U. D. podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodil spod obžaloby Krajského prokurátora v Nitre, sp. zn. Kv 67/08, podanej na Okresný súd Nitra 8. januára 2010 pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchatelstvom podľa §§ 20, 221 odsek 1, 4 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., ktorý mala spáchať tak, že: - po predchádzajúcej vzájomnej dohode v úmysle neoprávnene získať finančné prostriedky od spoločnosti V. H., s. r. o., so sídlom D., Y. X, (ďalej len V. H.), v presne nezistenom čase v priebehu roka 2007 v D., obvinený O. R. v mene spoločnosti V. H., hoci nebol oprávnený samostatne konať v mene spoločnosti a od 28. septembra 2007 ani nebol konateľom a obvinený Ing. L. A. ako konateľ spoločnosti T., s.r.o., so sídlom

D., Y. X (ďalej len T.) podpísali fiktívnu antedatovanú zmluvu o sprostredkovaní s dátumom 16. apríl 2004 medzi sprostredkovateľom T. a záujemcom V. H., predmetom ktorej bolo sprostredkovanie predaja nehnuteľností patriacich spoločnosti V. H., zapísaných na LV č. XXXX v k. ú. D. za minimálnu kúpnu cenu 70.000.000,- Sk; obvinený Ing. L. A. v mene spoločnosti T. a obvinená Ing. U. D. ako konateľka spoločnosti L. R. s. r. o. so sídlom R., M. G. X (ďalej len L.), v presne nezistenom čase v priebehu roka 2007 v D. podpísali fiktívnu antedatovanú zmluvu o sprostredkovaní s dátumom 20. apríl 2004, predmetom ktorej bolo sprostredkovanie kúpy nehnuteľností v širšom centre D.; následne obvinený Ing. L. A. vyhotovil fiktívnu ponuku na kúpu nehnuteľností, doručení spoločnosti L. s dátumom 23. apríl 2004, na ktorú obvinená Ing. U. D. reagovala fiktívnym písomným stanoviskom s dátumom 26. apríl 2004; obvinený Ing. L. A. ďalej vyhotovil fiktívnu ponuku na uzatvorenie kúpnej zmluvy adresovanú spoločnosti V. H. s dátumom 27. apríl 2004, ktorú prevzal obvinený O. R., ktorý stanoviskom s dátumom 30. apríl 2004 odmietol túto ponuku, po čom obvinený Ing. L. A. vyhotovil fiktívnu výzvu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 70.000.000,- Sk s dátumom 03. máj 2004 adresovanú spoločnosti V. H., ktorú opätovne prevzal obvinený O. R. a následne obvinený Ing. L. A. dňa 12. marca 2008 prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu podal Okresnému súdu v Nitre návrh, ktorým si spoločnosť T. uplatnila nárok na zaplatenie časti zmluvnej pokuty vo výške 10.080.000,- Sk s príslušenstvom, pričom na základe vyššie uvedených nepravdivých dokladov Okresný súd v Nitre dňa 23. apríla 2008 vydal platobný rozkaz č. 27Rob/234/2008, ktorým uložil spoločnosti V. H. zaplatiť spoločnosti T. sumu 10.080.000,- Sk s príslušenstvom, na základe čoho bolo voči tejto spoločnosti dňa 21. mája 2008 pod číslom EX 2088/08, začaté exekučné konanie na vymoženie uvedenej pohľadávky, čím obvinení svojím spoločným konaním umožnili vymáhanie predstieraného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty z fiktívnej antedatovanej zmluvy o sprostredkovaní, čím mohli spôsobiť spoločnosti V. H., s.r.o. so sídlom D., Y. X škodu vo výške najmenej 10.080.000,- Sk (334.594,70 eura), pretože nebolo dokázané, že skutok spáchala obžalovaná.

Krajský súd v Nitre uznesením podľa § 319 Tr. por. odvolanie krajského prokurátora proti rozsudku zamietol.

Poškodená spoločnosť V. H. podala 13. júla 2018 ministrovi spravodlivosti podnet na dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pričom spochybnila právnu kvalifikáciu skutku v rozsudku Okresného súdu Nitra v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre a oslobodzujúci výrok vo vzťahu k obvinenej Ing. D..

Na podklade podnetu minister spravodlivosti podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a vo vzťahu k obvinenej Ing. U. D. z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. argumentujúc tým, že súdy skutok nesprávne posúdili opomenutím kvalifikácie konania aj ako obzvlášť závažného zločinu podvodu v zmysle § 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. Zdôraznil, že uvedenie do omylu alebo využitie omylu môže smerovať nielen voči poškodenému, ale aj voči inej osobe. Omyl sa môže týkať skutočnosti, ktorá ešte len nastane, páchatel' však musí o omyle iného vedieť už v čase, keď dochádza k obohateniu. Súdy v rozhodnutiach správne poukázali na nesporný úmysel obžalovaných vymôcť bez právneho nároku zmluvnú pokutu, resp. jej časť od poškodenej spoločnosti, čo preukazuje aj ich konanie po vydaní platobného rozkazu, nezákonne právoplatného v dôsledku doručenia R., ktorý predstieral oprávnenie vystupovať za spoločnosť. Dokonaniu trestného činu a spôsobeniu škody bolo zabránené len promptným konaním Mgr. S., ktorý po obdržaní upovedomenia o začatí exekúcie a právnym obmedzením dispozície s majetkom, inak by došlo k obohateniu sa obvinených. Sám konateľ spoločnosti preukázal skutočnosť, že konanie spočívajúce vo vyhotovení antedatovaných zmlúv a ich použitím ako podkladu k návrhu na vydanie platobného rozkazu a začatie exekúcie, malo za následok zaplombovanie nehnuteľnosti na Y. ul. v D. a sumy 21 mil. na účte spoločnosti, ktorá nemohla disponovať majetkom. V. H. bola poškodená i tým, že v dôsledku nezákonnej exekúcie mali nájomníci zakázané platiť nájom, čím spoločnosť prišla o ušlý zisk po dobu takmer jedného roka, kým majetok spoločnosti nebol odblokovaný, škodu predstavujú aj ďalšie náklady. Primárnym cieľom obžalovaných bolo dosiahnutie zmluvnej pokuty. Ing. A. po neúspešnom uplatnení pokuty prostredníctvom notárskej zápisnice o uznaní dlhu podal na súde návrh na vydanie platobného rozkazu Okresného súdu Nitra z 23. apríla 2008, sp. zn. 27Rob 234/2008 na sumu 10.080.000,- Sk. Príčinná súvislosť je daná v

sofistikovanom, premyslenom konaní páchatel'ov, ktorí s motívom zisku majetkového prospechu a R. s motívom pomsty chceli uviesť poškodenú spoločnosť V. H. do omylu navodením situácie, že táto nespĺnila svoje finančné záväzky z antedatovanej zmluvy z roku 2004 voči spol. T., s.r.o., porušila zmluvnú povinnosť, na ktorú sa zaviazala podpisom zmluvy konateľom R., ktorý bol v čase uvedenom v zmluve oprávnený samostatne konať za spoločnosť. Úmysel nebol dokonaný, pretože v čase prevzatia zásielky s platobným rozkazom už nebol na preberanie zásielok spoločnosti oprávnený O. R., ktorý už nebol konateľom. Dokazovaním bolo preukázané aktívne a úmyselné konanie páchatel'ov smerujúce k predstieraniu uzatvorenia fiktívnej sprostredkovateľskej zmluvy zo 16. apríla 2004, fiktívnej ponuky na uzatvorenie zmluvy z 27. apríla 2004, stanoviska s odmietnutím ponuky z 30. apríla 2004 a fiktívnej výzvy na zaplatenie zmluvnej pokuty z 3. mája 2004, ktoré boli v zmysle vykonaného dokazovania preukázateľne vyhotovené až koncom roka 2007 a podstatou ktorých bolo dosiahnutie neoprávneného majetkového prospechu pre obvinených. Konanie obvinených napĺňa zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu podvodu po objektívnej a subjektívnej stránke. Ing. A. a R. vyhotovili a podpísali fiktívne antedatované zmluvy o sprostredkovaní predaja nehnuteľnosti V. H., ktoré spoločnosť nemala nikdy v úmysle predat' a pre prípad nedodržania či nezrealizovania predaja zo strany V. H. bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 70.000.000,- Sk. V dôsledku aktívneho konania aj obvinenej Ing. D. došlo k ďalším fiktívnym úkonom. V mene spoločnosti V. H. neoprávnené konal R.. Po získaní exekučného titulu bolo umožnené vymáhanie nároku na pomernú časť zmluvnej pokuty v prospech T.. Samotný úmysel páchatel'ov podvodného konania nesmeroval primárne k spáchaniu trestného činu marenia spravodlivosti, ale k získaniu majetkového prospechu. Konanie páchatel'ov v časti, keď R. a Ing. A. spísali 10. decembra 2017 pred notárom zápisnicu, prostredníctvom ktorej mali v úmysle získať exekučný titul a následne dosiahnuť podanie návrhu na vydanie platobného rozkazu na základe fiktívnych antedatovaných dokumentov, napĺňa aj znaky zločinu marenia spravodlivosti, v súlade so závermi prezentovanými v prvostupňovom rozsudku. Konanie obvinených možno kvalifikovať ako jednočinný súbeh zločinu marenia spravodlivosti spolupáchateľstvom podľa §§ 20, 344 ods. 1 písm. a), b), 2 písm. a) Tr. zák., v prípade O. R. aj v zmysle § 344 ods. 1 písm. c), 2 písm. c) Tr. zák. a obzvlášť závažného zločinu podvodu spolupáchateľstvom podľa §§ 20, 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. V prípade trestného činu podvodu nemožno v trestnom stíhaní R. pokračovať vzhľadom na § 211 ods. 1, 2 Tr. por., lebo rozhodnutím Okresného súdu Nitra z 30. októbra 2015, sp. zn. 21T/5/2010, bolo trestné stíhanie voči tomuto obvinenému podľa § 9 ods. 1 písm. f) Tr. por. z dôvodu neprípustnosti zastavené, keďže poškodený Mgr. S. vzal 2. júna 2015 súhlas s trestným stíhaním späť. Tento obvinený môže byť trestne stíhaný len pre zločin marenia spravodlivosti spolupáchateľstvom. Minister spravodlivosti poukázal i na pochybenie súdov v súvislosti s oslobodením Ing. D. s odôvodnením, že nebolo preukázané, že skutok spáchala. Súdov považovali za preukázané, že všetky zmluvy, ponuka a stanovisko k ponuke na kúpu nehnuteľnosti boli antedatované a neboli reálne vyhotovené v čase v ňom uvedenom, napriek tomu, ale nebolo možné konštatovať, že Ing. D. konala v úmysle vyjadrenom v obžalobe a aktívne sa podieľala na konaní Ing. A. a R. s úmyslom dosiahnuť nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Zo záverov súdov však plynie, že zmluva o sprostredkovaní z 20. apríla 2004 medzi spoločnosťami T., zastúpenou Ing. A. a spoločnosťou L., zastúpenou Ing. D. na kúpu nehnuteľnosti z 23. apríla 2004, stanovisko k ponuke z 26. apríla 2004, ktoré sa týkali kúpy spornej nehnuteľnosti patriacej do vlastníctva V. H. neboli reálne vyhotovené v ním uvedenom čase, čo vyvracia obhajobu Ing. D. o realizácii v roku 2004. Konajúcim súdom vytkol nepríhľadnutie na správu Daňového úradu Zvolen o výsledkoch hospodárenia spoločnosti L. R., podľa ktorej nedisponovala finančnými prostriedkami na nákup nehnuteľnosti v kúpnej cene 72.000.000,- Sk v zmysle ponuky na kúpu nehnuteľnosti z 23. apríla 2004. Nákup nehnuteľnosti by mohla realizovať len bankovým úverom, podľa odpovedí z bánk však ani v jednej v tom roku nepožiadala o úver. Považoval za pochybné aj tvrdenie, že sa obhliadky nehnuteľnosti v roku 2004 nezúčastnil majiteľ nehnuteľnosti. Obsahom registrového spisu Okresného súdu Bratislava I spoločnosti V. H., sp. zn. Sro/53945/V, je znalecký posudok znalca Ing. Gustáva Hodúla, podľa ktorého bola cena dotknutej nehnuteľnosti v Nitre spolu s pozemkami a oplotením v roku 2002 stanovená na 12.931.760,- Sk, značne pod kúpnu cenu vyjadrenou v ponuke na kúpu nehnuteľnosti z 23. apríla 2004 od spoločnosti L.. Preto je potrebné vykonať dokazovanie ohľadom skutočnej hodnoty nehnuteľnosti v čase, kedy mal byť realizovaný predaj. Nelogické je, že spoločnosť, ktorá má v úmysle kúpiť nehnuteľnosť za tak vysokú kúpnu cenu, si nedá vyhotoviť znalecký posudok na zistenie hodnoty nehnuteľnosti, Ing. D. sa totiž vyjadrila, že o nehnuteľnosti mali

dostatok informácií, ako i o úmysle realizovať nadstavbu administratívnej budovy. Svedok Ing. V. R. vo výpovedi 20. februára 2009 poukázal na to, že o nadstavbe nehnuteľnosti začali s konateľom Mgr. S. uvažovať až začiatkom roka 2005, čo súviselo s výmenou okien na budove a je podporené listinnými dôkazmi, napríklad cenovou ponukou z 31. marca 2015 vypracovanou Ing. arch. H. O. na architektonickú štúdiu nadstavby a ďalšími, neskôr datovanými ponukami. Zámer spoločnosti realizovať nadstavbu by bol nelogickým, ak by mali v úmysle predať budovu. Zmienené dôkazy spoľahlivo preukazujú zapojenie spoločnosti L. a jej jedinej konateľky Ing. D. do celého protiprávneho konania Ing. A. a R.. Samotná skutočnosť, že išlo o antedatované dokumenty, preukazuje jej úmysel podieľať sa na spáchaní trestnej činnosti podstatným spôsobom, pretože bez týchto by nebolo možné konanie realizovať. Navrhol vysloviť, že uznesením Krajského súdu v Nitre a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v §§ 221 ods. 1, 4 písm. a), 14 ods. 1, 20 Tr. zák. a §§ 285 písm. c), 319 Tr. por. v prospech obvinených Ing. L. A., O. R. a Ing. U. D., napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok Okresného súdu Nitra zrušiť, ako aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, a Okresnému súdu Nitra prikázať, aby znovu konal a rozhodol.

Poškodená spoločnosť V. H. sa stotožnila s dovolaním ministra spravodlivosti. Páchatelia Ing. A., R., spoločne s Ing. D. sa dopustili prinajmenšom prípravy na zločin podvodu spolupáchatelstvom podpisovaním antedatovaných zmlúv a ďalších antedatovaných a nepravdivých písomností. Vytvárali podmienky na získanie neoprávneného majetkového prospechu podvodným konaním voči poškodenej. Úmysel spáchať trestný čin marenia spravodlivosti vznikol až dodatočne. Konanie malo byť kvalifikované ako viacčinný súbeh podvodu a marenia spravodlivosti.

Prokurátorka Krajskej prokuratúry Nitra (ďalej len „krajská prokurátorka“) sa stotožnila s argumentáciou ministra spravodlivosti. Okresný aj krajský súd zistený skutkový stav vo vzťahu k Ing. A. a R. nesprávne vyhodnotili, keď dospeli k záveru, že poškodeným nebola spoločnosť V. H., ale okresný súd, ktorý vydal platobný rozkaz a zaviazal spoločnosť zaplatiť 10.080.000,- Sk spoločnosti T., s.r.o., zastúpenej Ing. A. a ďalej súdny exekútor, voči ktorým obvinení nemohli naplniť skutkovú podstatu obzvlášť závažného zločinu podvodu spolupáchatelstvom podľa §§ 14 ods. 1, 20, 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu. Dokazovaním bolo preukázané aktívne spoločné konanie obvinených, pričom ich prvotný úmysel smeroval k získaniu neoprávneného majetkového prospechu a spôsobiť poškodenej spoločnosti V. H. škodu veľkého rozsahu. Posúdenie ich konania iba ako zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 Tr. zák. nepostihuje celú protiprávnosť. Stotožnila sa s argumentáciou spochybňujúcou výrok o oslobodení Ing. D. spod obžaloby. Bez jej aktivít by nebolo možné protiprávne konanie obvinených realizovať. Išlo o podstatnú súčasť skutku. Navrhla dovolaniu ministra spravodlivosti vyhovieť.

Obvinený Ing. A. sa nestotožnil s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pretože skutok sa nestal. V uznesení Krajského súdu v Nitre z 28. apríla 2016, sp. zn. 4To/ 9/2016, sú rozvedené úvahy, prečo jeho konanie treba kvalifikovať ako zločin marenia spravodlivosti spolupáchatelstvom podľa §§ 20, 344 ods. 1 písm. a), b), 2 písm. a) Tr. zák. Podľa krajského súdu subjektom, ktorý bol skutočne uvedený do omylu bol okresný súd, rozhodujúci o návrhu na zaplatenie sumy 10.000.080,- Sk, na podklade vydaného platobného rozkazu a súdny exekútor JUDr. Pekár, ktorý viedol exekučné konanie proti povinnému a voči ktorým smerovali návrhy, súd ani exekútora nemožno uviesť do omylu. Dovolanie ministra spravodlivosti navrhol odmietnuť.

Obvinený R. vo vyjadrení súhlasil s dovolateľom, že prvotný úmysel páchatel'ov smeroval k spôsobeniu škody na majetku poškodenej spoločnosti. Zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Nitra z 2. februára 2017, sp. zn. 21T/5/2010, a contrario vyplýva, že V. H., a jej konateľ, poškodený, Mgr. A. S., nemal o podvodnom konaní páchatel'ov vedomosť a bez existencie vedomosti nemožno hovoriť o jeho omyle. Zo znenia skutku vyplýva, že nemal vedomosť o antedatovanej zmluve o sprostredkovaní, fiktívnej ponuke na uzatvorenie kúpnej zmluvy, prevzatí a zamietnutí ponuky na uzatvorenie kúpnej zmluvy, fiktívnej výzvy na zaplatenie zmluvnej pokuty a jej prevzatí, podaní návrhu na platobný rozkaz na Okresný súd Nitra a vydaní platobného rozkazu, lebo konateľovi nebol doručovaný. Poškodený Mgr. S. tak nemohol byť uvedený do omylu v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním obvinených. Podľa

skutku, škoda na cudzom majetku nebola, resp. nemohla byť spôsobená v príčinnej súvislosti s omylom alebo využitím omylu Mgr. A. S., konateľa V. H. Nemôže ísť o podvod a nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Navrhol dovolanie pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Tr. por. podľa odmietnuť.

Obvinená Ing. D. považovala dovolanie ministra spravodlivosti za rozporuplné, pretože na jednej strane tvrdil, že súdy na základe dokazovania správne zistili skutkový stav, ale vec nesprávne právne posúdili, na druhej strane však uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. Rozhodnutia okresného a krajského súdu, ktorými bola podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodená spod obžaloby sú zákonné a správne. Dokazovaním nebol preukázaný jej vzťah k spoločnosti V. H., nepoznala jej štatutárnych zástupcov. Vec bola pre spoločnosť L. uzavretá v krátkej dobe, keď spoločnosť V. H. stratila záujem o predaj nehnuteľnosti. Neuskutočnila nič, čo by smerovalo k podvodu alebo mareniu spravodlivosti a v súvislosti s ňou absentuje úmysel naplniť znaky trestných činov, pre ktoré bola na ňu podaná obžaloba. Nemožno tiež prijať záver o jednočinnom súbehu v jej údajnom protiprávnom konaní. Poukázala i na to, že konateľ spoločnosti V. H., Mgr. S. v priebehu konania pred súdom 2. júna 2015 výslovne písomne vzal späť súhlas s trestným stíhaním vo vzťahu k R. podľa § 211 ods. 1, 2 Tr. por., a teda poškodený na jednej strane vzal späť súhlas s trestným stíhaním obvineného, a v ďalšom priebehu, hoci bol jeho bývalý svokor uznaný za vinného zo spáchania zločinu marenia spravodlivosti spolupáchateľstvom a bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody, podal podnet na podanie dovolania v neprospech R. a ďalších spoluobvinených. Dovolanie navrhla zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. a), 566 ods. 3, 369 ods. 1, 370 ods. 1, 2, 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 Tr. por.

Najvyšší súd na verejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. <. zistil, že dovolanie podané ministrom spravodlivosti je dôvodné.

K dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku alebo nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu právnú aplikáciu ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. V tejto súvislosti však treba podotknúť, že dovolací súd pri skúmaní uvedeného dovolacieho dôvodu nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku (s výnimkou dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 2 Tr. por.), čo je explicitne vyjadrené i v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.

Podľa § 221 Tr. zák.

ods. 1 kto na škodu cudzieho majetku seba alebo iného obohatí tým, že uvedie niekoho do omylu alebo využije niečí omyl, a spôsobí tak na cudzom majetku malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

ods. 4 písm. a) odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin

uvedený v odseku 1 a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu.

Uvedením do omylu je konanie, ktorým páchatel' predstiera okolnosti, ktoré nie sú v súlade so skutočným stavom veci. Môže ísť o konanie, opomenutie aj konkludentné konanie (R 57/1978). Uvedenie do omylu môže byť uskutočnené ľst'ou, ale môže ísť aj o nepravdivú informáciu.

Naplnenie skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 Tr. zák. predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi omylom určitej osoby (resp. jej neznalosťou všetkých podstatných skutočností) a ňou urobenú majetkovú dispozíciu, a ďalej príčinnú súvislosť medzi touto dispozíciou na jednej strane a škodou na cudzom majetku a obohatením páchatel'a alebo inej osoby na strane druhej. Na podvode môžu byť zainteresované celkom štyri osoby: páchatel', osoba konajúca v omyle, osoba poškodená a osoba obohatená. Okrem páchatel'a môže ísť u ostatných osôb aj o právnické osoby (R 5/2002-I).

I. Právnickú osobu možno uviesť do omylu len uvedením do omylu fyzickej osoby, ktorá je oprávnená tvoriť vôľu právnickej osoby a prejavovať ju navonok, teda rozhoduje a koná v jej mene (môže ísť aj o osobu, ktorá je členom štatutárneho alebo iného orgánu právnickej osoby). Rovnako platí, že využit' omyl právnickej osoby možno len využitím omylu vyššie charakterizovanej fyzickej osoby.

II. Spôsobíť škodu na cudzom majetku možno pri trestnom čine podvodu podľa § 221 Tr. zák. aj uvedením niekoho do omylu alebo využitím niečieho omylu, ak taká (mýliaca sa) fyzická osoba nie je poškodeným ani nereprezentuje poškodenú právnickú osobu.

III. Skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú). Skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie (R 22/2015).

Dovolací súd sa v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. stotožňuje s argumentáciou uplatnenou ministrom spravodlivosti, podľa ktorej je skutok tak, ako bol ustálený okresným a krajským súdom po vykonanom dokazovaní potrebné kvalifikovať vo vzťahu k obvineným R. a Ing. A., aj ako zločin podvodu v štádiu pokusu podľa §§ 14 ods. 1, 20, 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. spáchaný spolupáchatel'stvom, nielen ako zločin marenia spravodlivosti spolupáchatel'stvom tak, ako bol súdmi kvalifikovaný v základnom konaní. Zo skutkovej vety prvostupňového rozsudku je nepochybné, že obvinení ako spolupáchatelia uviedli do omylu spoločnosť V. H. tým, že fingovali nespĺnenie podmienok účelovo „uzatvorenej“, antedatovanej, absolútne neplatnej zmluvy (§ 39 Občianskeho zákona) o sprostredkovaní, ktorá mala byť uzatvorená medzi spoločnosťami T., zastúpenej Ing. A. a spoločnosťou V. H., zastúpenej O. R., ktorý však v čase spáchania skutku nebol oprávnený samostatne, resp. vôbec konať v mene poškodenej spoločnosti. Obvinení podľa vopred dohodnutého plánu postupovali tak, že v rozpore so skutočným časom ich protiprávneho konania sprostredkovateľskú zmluvu úmyselne datovali tak, že mala byť uzatvorená medzi spoločnosťou V. H. ako záujemcom o predaj nehnuteľnosti a spoločnosťou T. ako sprostredkovateľom uzatvorenia kúpno-predajnej zmluvy 16. apríla 2004. Predmetom zmluvy o sprostredkovaní malo byť sprostredkovanie predaja nehnuteľností vo vlastníctve spoločnosti V. H., zapísaných na LV č. XXXX, Správa katastra Nitra, k. ú. D. 1, a to pozemkov s parc. č. XXXX, zastavané plochy o výmere 698 m², parc. č. XXXXX/X, ostatné plochy o výmere 949 m², parc. č. XXXXX/X, zastavané plochy o výmere 277 m², parc. č. XXXX/X, ostatné plochy o výmere 171 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 350 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 656 m² a stavby na parc. č. XXXX- dom so súpisným číslom XXX, dosahujúcich podľa zmluvy hodnotu 70.000.000,- Sk, záujemcovi o kúpu nehnuteľnosti, ktorého mal zabezpečiť sprostredkovateľ, spoločnosť T..

Najvyšší súd považuje za nepochybné, že uvedenie do omylu poškodenej spoločnosti bolo vykonané takým spôsobom, že zmluva bola účelovo antedatovaná a bol v nej ustálený taký čas uzatvorenia, aby bol vo vzťahu k tretím osobám navodený dojem, že zmluva bola reálne uzatvorená v období, kedy bol obvinený R. oprávnený samostatne konať v mene spoločnosti, lebo v čase skutočného spísania

antedatovanej Zmluvy v roku 2007, tomuto samostatné konateľské oprávnenie nesporne nesvedčalo. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom, a to z oznamu Okresného súdu Bratislava I a priložených dokladov, samotného registrového spisu spoločnosti V. H., s.r.o., sp. zn. 539545/V vyplýva, že spoločnosť V. H. bola do obchodného registra zapísaná 4. marca 2002, podľa spoločenskej zmluvy z 31. januára 2002 boli konateľmi Mgr. A. S., ktorý konal v mene spoločnosti samostatne a obvinený O. R. s U. R., boli oprávnení konať za spoločnosť vždy spoločne. Do obchodného registra 12. novembra 2002 bol zapísaný ako spoločník Ing. V. R. a konatelia boli oprávnení konať v mene spoločnosti každý samostatne a 13. mája 2004 boli ako konatelia spoločnosti zapísaní O. R., U. R. a Mgr. A. S. a ich konanie v mene spoločnosti bolo upravené tak, že Mgr. A. S. bol oprávnený konať v mene spoločnosti samostatne a O. R. a U. R. iba spoločne. Výmaz O. R. a U. R. z funkcie konateľov spoločnosti bol vykonaný 8. novembra 2007, s účinnosťou zániku funkcie k 28. septembru 2007. S poukazom na vyjadrené je nepochybné, že v čase spáchania skutku tak, ako bol ustálený okresným súdom v napadnutom rozsudku v presne nezistenom čase v priebehu roka 2007, R. nebol oprávnený konať v mene a na účet spoločnosti, zaväzovať spoločnosť V. H. samostatne, prejavovať vôľu spoločnosti vo vzťahu k tretím osobám a nemohol kvalifikovane uzatvoriť platnú zmluvu o sprostredkovaní. S účinnosťou od 28. septembra 2007 už O. R. nefiguroval ani nebol konateľom poškodenej spoločnosti. Podvodné konanie obvinených spočívalo najprv vo fingovaní uzatvorenia zmluvy o sprostredkovaní predaja nehnuteľnosti vo vlastníctve spoločnosti V. H., s.r.o., zapísaných na LV č. XXXX, v k. ú. D., za vopred dohodnutú minimálnu kúpnu cenu 70.000.000,- Sk (2.323.574,32 eura). V nadväznosti na zmluvu Ing. A. vyhotovil fiktívnu ponuku na uzatvorenie kúpnej zmluvy adresovanú spoločnosti V. H. s dátumom 27. apríla 2004, ktorú bez vedomia osoby oprávnenej na prevzatie prevzal R. a túto účelovo antedatovaným stanoviskom z 30. apríla 2004, bez vedomia štatutárov spoločnosti, oprávnených konať v mene poškodenej spoločnosti vo vzťahu k tretím osobám odmietol. Takýmto podvodným konaním obvinení vytvorili predpoklady na vznik fiktívneho nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, titulom porušenia povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o sprostredkovaní uzatvoriť kúpnu zmluvu so záujemcom o kúpu nehnuteľnosti, spoločnosťou L. R., zastúpenou konateľkou spoločnosti, obvinenou Ing. D.. Zmluvnú pokutu, ktorá mala plynúť titulom porušenia povinnosti z fiktívnej zmluvy si podľa vopred pripraveného plánu voči poškodenej spoločnosti V. H. podvodne uplatnil Ing. A. prostredníctvom sprostredkovateľa, spoločnosti T. v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, pod sp. zn. 27Rob/234/2008, v alikvótnej sume, ustálenej vo výške 10.080.000,- Sk s príslušenstvom (334.594,70 eura). Na základe takto vyhotovených a predložených nepravdivých dokladov Okresný súd Nitra 23. apríla 2008 vydal platobný rozkaz, sp. zn. 27Rob/234/2008, ktorým spoločnosti V. H. uložil povinnosť zaplatiť spoločnosti T. sumu 10.080.000,- Sk (334.594,70 eura) s príslušenstvom. Následkom úmyselného nezaplatenia judikovanej pohľadávky, ktorej vznik bol pred konateľom spoločnosti, Mgr. S. úmyselne zatajený, v dôsledku neoprávneného prevzatia vydaného platobného rozkazu obvineným R., bolo voči poškodenej spoločnosti 21. mája 2008 začaté exekučné konanie, vedené pod sp. zn. EX 2088/08, v ktorom len v dôsledku aktívneho konania konateľa spoločnosti, Mgr. S. nedošlo k vymoženiu fiktívneho nároku. Z vyjadreného je nesporné, že do omylu bola uvedená spoločnosť V. H. predovšetkým v dôsledku už konkretizovaného postupu R., konajúceho pri uzatvorení zmluvy o sprostredkovaní v postavení štatutára spoločnosti, i keď v čase reálneho spísania fingovanej zmluvy v roku 2007, mu oprávnenie samostatne konať a uzatvárať v mene a na účet spoločnosti zmluvy preukázateľne nesvedčalo. S poukazom na vyjadrené dovolací súd uzatvára, že do omylu bol uvedený konateľ spoločnosti V. H., Ing. A. S., pretože vo vzťahu k tomuto bol trestnoprávnym konaním obvinených vytvorený stav nezodpovedajúci skutočnosti, na podklade ktorého bola poškodená spoločnosť, v mene ktorej bol v čase skutku oprávnený tvoriť vôľu a prejavovať ju navonok, povinná zaplatiť fingovanú pohľadávku titulom zmluvnej pokuty zo zmluvy, uzatvorenej osobami, ktoré boli v minulosti oprávnené zaväzovať spoločnosť.

Dovolací súd sa stotožňuje s dôvodmi vyslovenými v prvom rozsudku Okresného súdu Nitra z 30. októbra 2015, v ktorom konanie obvinených R. a Ing. A. posúdil ako obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchateľstvom podľa §§ 14 ods. 1, 20, 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu, založenými na tom, že bolo dostatočným spôsobom a bez dôvodných pochybností dokázané, že skutok vykazuje znaky trestného činu, pre ktorý bola podaná obžaloba a súčasne bolo preukázané, že skutok spáchali obžalovaní Ing. A. spolu so R., voči ktorému súd konanie pre jeho neprípustnosť zastavil.

Obvinení svojím konaním naplnili všetky zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu, pre ktorý bola podaná obžaloba tak po stránke subjektívnej, ako i objektívnej, nakoľko za účelom získania finančného profitu v podobe neodôvodnenej zmluvnej pokuty predstierali okolnosti, ktoré neboli v súlade so skutočným stavom veci, na základe čoho boli inštitúcie oprávnené rozhodovať o priznaní zmluvného nároku a jeho vymáhaní uvedené do omylu. Na podklade toho mohli poškodenej spoločnosti spôsobiť škodu vo výške 334.594,70 eura. K dokonaniu činu však nedošlo pre aktívne kroky poškodenej spoločnosti V. H., s.r.o. Obžalovaní Ing. A. a R. takto na škodu cudzieho majetku seba a iného chceli obohatiť. Objektívnu stránku okresný súd správne ustálil tak, že táto spočívala v podvodnom vyhotovení a podpísaní zmlúv a listín, ktoré im mali zabezpečiť vymáhanie fiktívnej zmluvnej pokuty vo výške 10.080.000,- Sk od poškodenej právnickej osoby V. H., na ktorú nemali nárok, za účelom vlastného alebo cudzieho obohatenia, čím by došlo k spôsobeniu škody na cudzom majetku. Motívom konania R. bola pomsta voči zaťovi a v prípade Ing. A. prvostupňový súd správne ustálil nepochybný záujem obohatiť sa.

Najvyšší súd uzatvára, že ak okresný a krajský súd skutok nekvalifikovali ich konanie aj ako trestný čin podvodu podľa §§ 14 ods. 1, 221 ods. 1, 4 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu, došlo ich pochybením k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Vzhľadom na späťvzatie súhlasu s trestným stíhaním poškodným Ing. S. vo vzťahu k obvinenému R. pre trestný čin podvodu podľa §§ 14 ods. 1, 221 ods. 1, 4 Tr. zák. v štádiu pokusu, dovolací súd na rozdiel od obvineného Ing. A., prítomnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. u obvineného O. nekonštatoval. Je bez najmenších pochybností zrejmé, že do omylu bola uvedená poškodená spoločnosť V. H. práve v dôsledku konania R., ktorý predstieral oprávnenie zaväzovať spoločnosť, pričom omyl spočíval vo fingovaní vzniku pohľadávky voči tejto spoločnosti, titulom vzniku zmluvnej pokuty, ktorej vymáhaním v súdnom konaní malo dôjsť k obohateniu oprávnenej spoločnosti T. vo veľkom rozsahu, vo výške 334.594,70 eura.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. vo vzťahu k obvinenej Ing. D..

Dôvodom podania dovolania ministrom spravodlivosti vo vzťahu k obvinenej Ing. U. D. boli pochybenia súdu pri hodnotení dôkazov vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu veci alebo pri dôkaznom postupe súdu, ktorý Trestný poriadok ustanovuje pri zisťovaní skutkového stavu. Ide o procesné chyby, predstavujúce porušenie ustanovení, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci v oblasti zisťovania skutkového stavu veci. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj rozsahu dokazovania), je v trestnom konaní ovládaný zásadou voľného hodnotenia dôkazov, keď po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Trestný poriadok pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo postupovať v jednotlivom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Všeobecné pravidlo určujúce rozsah dokazovania je zakotvené v § 2 ods. 10. Z hľadiska hodnotenia dôkazov je rozhodujúcim pravidlom zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12. V tomto prípade dovolanie slúži na revíziu a nápravu skutkových zistení a preskúmavanie vykonaného dokazovania, ktoré môže spočívať v posudzovaní spôsobu hodnotenia dôkazov a záverov, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom na zistenie skutkového stavu. V prípade, ak súd vyhodnotí niektorý vykonaný dôkaz inak než podľa predstáv niektorej zo strán, nezakladá táto skutočnosť bez ďalšieho tento dôvod dovolania. V tejto súvislosti možno poukázať aj na judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej do obsahu základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy, nepatrí právo účastníka (strany) konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, ako ani povinnosť súdu vykonať účastníkom (stranou) konania navrhnuté dôkazy (I. ÚS 98/1997). Je výlučne na úvahe súdu, ktoré dôkazy vykoná a tieto dôkazy následne vyhodnotí podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo a v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali OČTK, alebo niektorá zo strán. Okrem naplnenia tohto dôvodu dovolania sa na jeho použitie vyžaduje, aby zistené porušenie zákona zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (§ 371 ods. 5 Tr. por.).

I. Vo vzťahu k otázke vyriešenej po zrušení dovolaní napadnutého rozhodnutia právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.) nie je možné prostredníctvom dovolania, podaného proti právoplatnému rozhodnutiu vydanému v novom konaní, úspešne uplatniť odlišný právny názor; rozhodnutím v kontexte tzv. kasačnej viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (podľa naposledy označeného ustanovenia) totiž nemôže byť porušený zákon v zmysle § 368 ods. 1, resp. § 386 ods. 1 Tr. por. Opačný záver by vo vzťahu ku konkrétnemu právoplatnému rozhodnutiu, negujúc požiadavku právnej istoty, umožňoval neurčitý počet jeho obsahovo protichodných zmien bez zistenia akejkolvek novej skutočnosti (jej zistenie sa rieši obnovou konania pri splnení jej zákonných podmienok).

II. Viazanosť právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Tr. por. sa týka (len) právneho názoru vysloveného v odôvodnení rozsudku dovolacieho súdu na otázku, ktorá bola dôvodom vyslovenia porušenia zákona v zmysle § 386 ods. 1 Tr. por.. Riešením tejto otázky podľa pokynov dovolacieho súdu, eventuálne aj vykonaním úkonov nariadených dovolacím súdom, je vymedzený „potrebný rozsah“ opätovného prerokovania veci v novom konaní (§ 388 ods. 1 Tr. por.); nie je vylúčené vykonanie nového konania aj v širšom rozsahu, musí však byť rešpektovaný zákaz zmeny k horšiemu podľa § 391 ods. 2 Tr. por.

III. Závery uvedené v bode II. primerane platia aj pre viazanosť právnym názorom odvolacieho súdu (§ 327 ods. 1 Tr. por.), nadriadeného (sťažnostného) súdu (§ 194 ods. 5 Tr. por.) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (§ 362b ods. 1 Tr. por.), vrátane zákazu zmeny k horšiemu podľa konkrétnej úpravy.

IV. Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Tr. por. pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Tr. por.), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné (§ 382 písm. c) Tr. por. (R-45/2017).

Podľa Tr. zák.

§ 15 písm. b) trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobil, bol s tým uzročený.

Okresný súd rozsudkom z 30. októbra 2015, sp. zn. 21T 5/2010, obvinenú Ing. D. podľa § 285 písm. c) Tr. por. oslobodil spod obžaloby dôvodiac, že síce nemožno vylúčiť vedomosť o podvode, ktorý inicioval a vymyslel Ing. A., nemal však za dostatočne preukázané kde, za akých okolností a za akým účelom, a čo všetko bolo Ing. D. o pripravovanom podvode známe. Súd považoval za zrejmé, že zmluva o sprostredkovaní z 20. apríla 2004 medzi spoločnosťou T., zastúpenou Ing. A. ako sprostredkovateľom a spoločnosťou L. R., zastúpenou Ing. D. ako záujemcom, predmetom ktorej bola kúpa nehnuteľností v D. cez Ing. A., že ponuka na kúpu nehnuteľností z 23. apríla 2004, adresovaná zo strany Ing. A. ako zástupcu spoločnosti T. spoločnosti L. R., ktorá ponúkala kúpu nehnuteľností z 23. apríla 2004, zapísaných na LV č. XXXX, Správa katastra Nitra, k. ú. D. za kúpnu cenu 72.000.000,- Sk a stanovisko k ponuke na kúpu nehnuteľností L. R. z 26. apríla 2004, že záujemca L. R., mal záväzný záujem o kúpu predmetných nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, Správa katastra Nitra k. ú. D. I, za kúpnu cenu 72.000.000,- Sk bez DPH, neboli reálne vyhotovené v čase uvedenom na dokumentoch, rovnako ako na dokumentoch, týkajúcich sa spoločnosti V. H. Ing. A. na adresu Ing. D. len uviedol, že bola pozrieť predmetnú budovu so svedkom O. v roku 2004, kedy im ju ukázal, ale všetky rokovania ohľadne odkúpenia budovy viedol s O., spoločníkom L. R., s ktorým sa poznal z väzby. R. vo výpovedi uviedol, že obvinenú nepoznal. Samotná indícia vychádzajúca z usvedčujúcej výpovede R., že sa všetko udialo v roku 2007, obvinená nepodpisovala dokumenty v roku 2004, ale niekedy koncom roka 2007, čo mal dosvedčiť aj spoločník v spoločnosti L. R., Ing. O., ako aj sprostredkovaný kontakt s osobou páchajúcou trestný čin, teda s A. cez svedka O., ktorý spočíval v tom, že s Ing. A. obvinenú Ing. D. zoznámil Ing. O. pri uzavretí zmluvy o sprostredkovaní a stretnutí obvinenej po uzavretí zmluvy o sprostredkovaní, spolu s O. v D., keď mali údajne obhliadnuť budovu ponúkanú A. na predaj, súd nepovažoval za postačujúce na vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti.

Súd preto nemohol rozhodnúť len na základe jednej indicie a domnienky bez priameho dôkazu. Prvostupňový súd tiež konštatoval, že dokazovanie na hlavnom pojednávaní preukázalo, že Ing. D. o vymáhaní zmluvnej pokuty vo výške 334.594,70 eura spoločnosťou T. od V. H. exekúciou nemala vedomosť. Objektívna stránka mala spočívať v tom, že umožnila vymáhanie predstieraného nároku tým, že podpísala fiktívnu antedatovanú zmluvu o sprostredkovaní za L. R. s T. a fiktívne písomné stanovisko o akceptácii kúpy nehnuteľnosti v D. na sumu 72 mil. Sk. V konaní bolo podľa prvostupňového súdu dokázané len to, že podpísala zmluvu o sprostredkovaní s T. a následne stanovisko k ponuke zo strany T., pravdepodobne niekedy koncom roka 2007, nie v roku 2004, ako tvrdila. Vzhľadom na vzniknutú dôkaznú núdzu v súvislosti s Ing. D. a pretrvávajúce pochybnosti aj po zhodnotení všetkých dostupných dôkazov v zmysle zásady in dubio pro reo podľa § 2 ods. 4 Tr. por., obvinenú súd oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Tr. por.

Najvyšší súd v tejto spojitosti je toho názoru, že skutkový stav bol na základe vykonaných dôkazov vo vzťahu k obvinenej Ing. D. nesprávne zistený.

Obvinenej obžaloba Krajskej prokuratúry v Nitre z 8. januára 2010, sp. zn. Kv 67/08, kládla za vinu, že spoločným konaním s Ing. A. a R. ako konateľka L. v presne nezistenom čase, v priebehu roka 2007 v D. podpísala fiktívnu antedatovanú zmluvu o sprostredkovaní s dátumom 20. apríl 2004, predmetom ktorej bolo sprostredkovanie kúpy nehnuteľností v širšom centre D., na podklade ktorej Ing. A. vyhotovil fiktívnu ponuku na kúpu nehnuteľností, doručenú spoločnosti L. s dátumom 23. apríl 2004, na ktorú Ing. U. reagovala fiktívnym písomným stanoviskom s dátumom 26. apríla 2004, čím spolu s obvinenými umožnila vymáhanie predstieraného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty z fiktívnej antedatovanej zmluvy o sprostredkovaní. Objektom podľa obžaloby malo byť uplatňovanie fiktívnej zmluvnej pokuty z fiktívnej antedatovanej zmluvy o sprostredkovaní vo výške 334.594,70 eura (10.080.000,- Sk).

Dovolací súd vzhľadom na obsah vykonaného dokazovania, ako už vyššie konštatoval, považuje za nepochybné, že jedným z predpokladov vzniku fiktívneho nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty bolo uzatvorenie zmluvy o sprostredkovaní podľa § 642 Občianskeho zákonníka medzi spoločnosťou T. ako sprostredkovateľom a L. R. ako záujemcom, vyhotovenej v roku 2007 a účelovo antedatovanej k 20. aprílu 2004, predmetom ktorej podľa čl. I bod 1.1 bola činnosť sprostredkovateľa smerujúca k uzatvoreniu kúpnej zmluvy na nehnuteľnosti v širšom centre D., k. ú. D., ktorá by mala zahŕňať viac kancelárskych priestorov (č. l. 710) a tiež vydanie stanoviska k ponuke na kúpu nehnuteľností z 23. apríla 2004, v ktorom obvinená v liste antedatovanom k 26. apríla 2004 vyhlásila, že na základe ponuky sprostredkovateľa dáva kladné stanovisko k ponuke, čím potvrdzuje záväzný záujem o kúpu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, k. ú. D., správa katastra Nitra, označené ako parc. č. XXXX, zastavané plochy o výmere 698 m², parc. č. XXXX/X, ostatné plochy o výmere 949 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 277 m², parc. č. XXXX/X, ostatné plochy o výmere 171 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 350 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 656 m², stavba na parc. č. XXXX, dom súpisné číslo XXX, podiel 1/1, za podmienok, že cena nehnuteľností je podľa ústneho dohovoru 72.000.000,- Sk bez DPH a ďalej, že žiada o písomné potvrdenie a akceptáciu dohodnutej kúpnej ceny, a následné uzatvorenie kúpnej zmluvy s firmou V. H., ohľadom uvedených nehnuteľností. Z takto zisteného skutkového stavu je nepochybné, že obvinená mala vedomosť, o ktorú spoločnosť ide a tejto aj adresovala ponuku na kúpu nehnuteľností.

Z ponuky na uzatvorenie kúpnej zmluvy z 27. apríla 2004 dovolací zistil, že táto spoločnosť T. v zmysle Zmluvy o sprostredkovaní medzi T. a V. H. zo 16. apríla 2004 a článku I. Predmet zmluvy, bodu 2. nakoľko sa podarilo zabezpečiť záujemcu o kúpu nehnuteľností, ponúkla uzatvorenie kúpnej zmluvy nehnuteľností, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, Katastrálnym úradom v Nitre, Správa katastra Nitra, označené ako: pozemky: parc. č. XXXX, zastavané plochy o výmere 698 m², parc. č. XXXX/X, ostatné plochy o výmere 949 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 277 m², parc. č. XXXX/X, ostatné plochy o výmere 171 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 350 m², parc. č. XXXX/X, zastavané plochy o výmere 656 m², stavby na parc. č. XXXX, dom súp. č. XXX, podiel 1/1, so záujemcom L. R., s.r.o., M.. G. X, XXX XX R., IČO XXXXXXXXX, zastúpenou Ing. U.

D., a to za kúpnu cenu 72.000.000,- Sk (slovom sedemdesiatdva miliónov korún) bez DPH s tým, že odpoveď čakajú v čo najkratšom termíne (č. l. 20). V. H. stanoviskom z 30. apríla 2004, na podklade vopred pripravovaného a obvinenými dôkladne premysleného plánu, dohodnutú a očakávanú ponuku na uzatvorenie kúpnej zmluvy z 27. apríla 2004 od spoločnosti, zastúpenej Ing. D., prostredníctvom nastrčeného bývalého konateľa, O. R. odmietla. Poškodená spoločnosť, v mene a na účet ktorej bol oprávnený konať Ing. S. tak bola uvedená do omylu, pretože v mene a na účet tejto neoprávnene konal R., ponuku spoločnosti obvinenej, podľa vopred premysleného plánu odmietla s tým, že spoločnosť nemala záujem o odpredaj nehnuteľností, čomu bránila stratégia spoločnosti. Z vykonaného dokazovania je totiž nepochybné, že obvinená konateľka spoločnosti L. nekonala v mene spoločnosti v čase, uvádzanom na jednotlivých úkonoch, ktoré boli adresované a doručované medzi spoločnosťami. Na podklade skutkového stavu zisteného okresným súdom v základnom konaní považuje dovolací súd za nepochybné, že v čase tvrdeného uzatvorenia sprostredkovateľských zmlúv spoločnosť L. nedisponovala dostatočným majetkom, na kúpu nehnuteľnosti vo vlastníctve spoločnosti V. H. a žiadnu z relevantných bankových inštitúcií nepožiadala o úver (z odpovedí Volksbank Slovensko, a. s., Všeobecnej úverovej banky, a. s., Slovenskej sporiteľni, a. s., Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s., Istrobanky a. s., OTP Banky Slovensko, a. s., Dexia banky Slovensko, a. s., Prvej stavebnej sporiteľne a. s. etc prvostupňový súd zistil, že spoločnosť nebola nikdy klientom žiadnej z týchto bánk a tieto ani nepožiadala o úver). V nadväznosti na to bola spoločnosť V. H. spoločnosťou T. listom z 3. mája 2004, nepochybné v súlade s vopred dohodnutým scenárom, podľa názoru najvyššieho súdu známym všetkým obvineným, vyzvaná na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 70.000.000,- Sk, vzhľadom na porušenie bodu II. Odmena, platobné podmienky a zmluvné pokuty, čl. 4 zmluvy odmietnutím ponuky na uzatvorenie zmluvy. V bode II.1 fiktívne uzatvorenej zmluvy o sprostredkovaní zo 16. apríla 2004, v skutočnosti spísanej v roku 2007, ktorá mala byť uzatvorená medzi sprostredkovateľom T. a záujemcom o predaj nehnuteľnosti V. H., sa totiž záujemca zaviazal zaplatiť sprostredkovateľovi odmenu vo výške 8% z dohodnutej kúpnej ceny, pričom minimálna kúpna cena mala byť 70.000.000,- Sk. V bode II.3 sa sprostredkovateľ a záujemca dohodli, že ak záujemca odmietne uzatvoriť kúpnu zmluvu ohľadom nehnuteľností v čl. I.1, zaväzuje sa sprostredkovateľovi zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 70.000.000,- Sk. Vzhľadom na účelovo vyhotovené oznámenie o odmietnutí ponuky sprostredkovateľa T., spoločnosťou V. H., v skutočnosti obvineným R., neoprávnene konajúcim v mene poškodenej spoločnosti z 30. apríla 2004, v ktorom predstieral nezáujem o odpredaj dotknutých nehnuteľností v D. záujemcovi o kúpu nehnuteľností, spoločnosti L. R., konajúcej prostredníctvom konateľky, obvinenej Ing. D., mal podľa bodu II.3 Zmluvy o sprostredkovaní vzhľadom na odmietnutie uzatvorenia kúpnej zmluvy ohľadom dotknutých nehnuteľností spoločnosti T. vzniknúť nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 70.000.000,- Sk, ktorý si spoločnosť voči podvedenej spoločnosti V. H. napokon v súdnom konaní, sp. zn. 27Rob/234/2008, uplatňovala vo výške 10.080.000,- Sk. Nevyhnutným predpokladom vzniku nároku na zmluvnú pokutu tak nepochybné bolo jednak uzatvorenie fiktívnej a antedatovanej zmluvy o sprostredkovaní, ako aj prejavenie súhlasu s ponukou na predaj nehnuteľností zo strany spoločnosti L.. Podvodné konanie, spočívajúce v predstieranom záujme o kúpu dotknutých nehnuteľností fingovanom tak, ako keby tieto skutočnosti nastali v čase existencie konateľského oprávnenia R. vyplýva nielen z jednotlivých dokumentov, zmlúv, stanovísk podpísaných Ing. D. ako konateľkou spoločnosti L., ale aj zo samotných výpovedí obvinenej Ing. D., ktorá v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní potvrdila existenciu reálneho záujmu spoločnosti L. o kúpu dotknutých nehnuteľností, ako aj to, že k prejaveniu záujmu došlo v roku 2004 a nie v roku 2007. Výpovedala tiež, že v roku 2007 bola na obhliadke nehnuteľností, ktoré skutočnosti boli vykonaným dokazovaním preukázané ako nepravdivé, účelové, fiktívne tvrdené v jednoznačnom úmysle umožniť vznik predpokladov na konštatovanie porušenia zmluvných podmienok, v záujme fingovania vzniku nároku na pokutu, uplatňovanú voči spoločnosti v súdnom konaní. Obvinená, ako aj Ing. A. tiež uvádzali zhoršenie vzájomných vzťahov po tom, čo údajne nedošlo k realizácii predaja nehnuteľností. Záujem spoločnosti L. o kúpu nehnuteľností a aktívna účasť obvinenej v podvodnom konaní podľa názoru najvyššieho súdu vyplýva aj z ďalších výpovedí, a to obvineného Ing. A. a Ing. O., s ktorými sa však v napadnutých rozhodnutiach súdy v základnom konaní vo vzťahu k obvinenej kvalifikovaným spôsobom nevysporiadali. Aktívnemu konaniu obvinenej a jej uzročeniu s páchanou trestnou činnosťou podľa § 15 písm. b) Tr. zák. podľa názoru dovolacieho súdu nasvedčuje aj množstvo nepriamych dôkazov, vykonaných na hlavnom pojednávaní, akými sú napríklad znalecký posudok Ing.

Hodúla na stanovenie hodnoty dotknutých nehnuteľností z roku 2002 (podľa znaleckého posudku Ing. Gustáva Hodúla č. 36/2002 bola cena administratívnej budovy na Y. X v D. spolu s pozemkami a oploteniami stanovená na 12.931.760,-Sk), absencia požiadavky spoločnosti L. na stanovenie hodnoty nehnuteľností, ktorú možno vzhľadom na primeranú opatrnosť obchodnej spoločnosti ako podnikateľa rozumne predpokladať pri kúpe nehnuteľnosti v hodnote 72.000.000,- Sk, ako aj skutočnosť, že dokazovaním bolo preukázané, že spoločnosť L. nekontaktovala a vzhľadom na antedatovanie vyššie špecifikovaných dokumentov, úkonov, stanovísk a listín, ani spätne v roku 2004 nemohla kontaktovať bankové, či iné finančné inštitúcie za účelom získania úveru na kúpu nehnuteľnosti, vzhľadom na preukázateľne nepriaznivý a nedostatočný finančný stav spoločnosti, rovnako dokladujú účasť spoločnosti L. R., zastúpenej obvinenou Ing. D. na podvodnom konaní, ktorej rozsah a konkrétnu vedomosť bude potrebné súdmi ustáliť v novom konaní po zrušení napadnutých rozhodnutí v dovolacom konaní. Konanie obvinenej Ing. U. D. je potrebné podľa § 135a ods. 3 Obchodného zákonníka posudzovať ako konanie profesionála, pretože konatelia konajú s odbornou starostlivosťou, ktorou je potrebné rozumieť všeobecné znalosti a skúsenosti pri výkone funkcie s prihliadnutím na predmet podnikania. Odbornosť sa vzťahuje na schopnosť rozhodovania so znalosťou veci, v celej zložitosti problematiky podnikania spoločnosti. Odbornosť zahŕňa aj vytvorenie zodpovedajúcej informačnej sústavy spoločnosti v záujme získavania všetkých informácií relevantných vo vzťahu k predmetu rozhodovania (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obo 16/2008 z 19. februára 2009). Za takýchto okolností je podľa názoru najvyššieho súdu prítomné prinajmenšom uzrokovanie podľa § 15 písm. b) Trestného zákona s tým, že v prípade nesplnenia povinností z fingoanej zmluvy, predmetom ktorej bolo sprostredkovanie kúpy nehnuteľnosti v hodnote 72 miliónov Sk, budú zo strany sprostredkovateľskej spoločnosti v prípade úmyselného navodenia porušenia povinností voči poškodenej spoločnosti V. H. uplatňované príslušné nároky na náhradu škody podľa zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Tr. por. tak vo vzťahu k Ing. D. naplnený bol.

Na podklade vyjadreného najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunčiáte tohto rozsudku.

Úlohou okresného súdu bude riadiť sa názorom dovolacieho súdu v prerokovanej veci a vydať rozhodnutie až po prehodnotení zákonnosti všetkých dôkazov s ohľadom na konštatované skutočnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.